

Warszawa, 19 kwietnia 2010

Twój produkt jest wyjątkowy - zasługuje na ochronę

O tym, dlaczego warto chronić wzory przemysłowe rozmawiamy z rzecznikiem patentowym Kancelarii JWP [Helena Gajek](#) w przededniu kolejnych bezpłatnych warsztatów edukacyjnych dla przedsiębiorców, które odbywają się w ramach programu „Masz pomysł? Masz patent. Masz zysk!”, realizowanego pro publico bono. Warsztaty „Wzór przemysłowy - źródło skutecznej, choć nie w pełni odkrytej, ochrony produktów” odbędą się 27 kwietnia b.r. w godzinach 11-15 w Warszawie, przy ul. Żurawiej 47/49. Zapisy na stronie www.jwp.pl/program. Obecność możliwa

jest wyłącznie po wcześniejszym [zapisaniu się przez Internet](#) i otrzymaniu potwierdzenia.

Jacy przedsiębiorcy powinni wiedzieć, jak chronić wzór przemysłowy? Kogo ta problematyka dotyczy?

Z uwagi na definicję wzoru przemysłowego można przyjąć, że problematyka ochrony wzorów przemysłowych dotyczy praktycznie wszystkich przedsiębiorców, którzy prowadzą jakąkolwiek działalność wytwórczą, a której efektem są konkretne produkty.

Co to dokładnie jest wzór przemysłowy? Czy może Pani podać przykłady?

Wzorem przemysłowym – zgodnie z definicją – jest postać produktu (wytworu) lub jego części, cechująca się nowością, a ponadto posiadająca indywidualny charakter. Takim wzorem może być np. opakowanie, symbole graficzne, kroje pisma typograficznego. Definicja ustawowa nie odzwierciedla jednak realnego „bogactwa” istniejących na rynku wzorów przemysłowych - od modeli samochodów, poprzez sprzęty gospodarstwa domowego, meble, kroje ubrań i kosmetyki na artykułach spożywczych i zabawkach skończywszy.

Jakie wzory należy chronić?

Co do zasady, warto chronić każdą, charakterystyczną postać produktu oferowanego w obrocie w ramach prowadzonej firmy. W ten sposób firma, która stworzyła coś niepowtarzalnego, zapewnia sobie wyłączność eksploatacji produktu ucieleśniającego ów wzór, co w rezultacie może przekładać się na wymierne korzyści majątkowe. Te wzrastają bowiem, gdy produkt w którym realizowany jest wzór zyskuje popularność i staje się rozpoznawalny.

Skąd mogę wiedzieć, czy mój wzór jest rzeczywiście pierwszy i jedyny w swoim rodzaju?

Każde z państw, jak też organizacje zajmujące się rejestracją wzorów przemysłowych (WIPO, OHIM) posiada własne bazy danych, w których rejestrowane są, a zatem mogą również być odnalezione, wzory przemysłowe.

Jednakże, z uwagi na fakt, że nowość jako przesłanka rejestrowalności wzorów przemysłowych ma charakter światowy, nie można mieć pewności, że nasz wzór ten wymóg spełni. Stąd, generalną zasadą jest, że zgłoszenia wzorów przemysłowych nie bada się pod kątem wcześniejszych praw osób trzecich. Wyjątkiem jest np. sytuacja objęta przepisami prawa polskiego, gdy postać wytworu lub jego części w sposób oczywisty nie posiada cechy nowości lub indywidualnego charakteru. W takich przypadkach Urząd Patentowy RP może wydać decyzję o odmowie udzielania prawa z rejestracji.

Jak mogę się zabezpieczyć, żeby konkurencja nie wyprodukowała nie tylko identycznego, ale podobnego towaru?

Osiągnięcie celu związanego z dążeniem przedsiębiorcy do zapewnienia firmie: z jednej strony - maksymalnie pełnej (optymalnej) ochrony produktu, a z drugiej – ochrony przed niedozwolonym naśladownictwem, wymaga opracowania i wdrożenia przez przedsiębiorcę precyzyjnie przemyślanej strategii, uwzględniającej cały szereg czynników, związanych z charakterem prowadzonej działalności. Strategia powinna o krok wyprzedzać działania, tj. mieć miejsce przed ujawnieniem, a następnie wprowadzeniem na rynek grupy lub serii produktów.

Co mi da ochrona wzoru przemysłowego?

Chroniony wzór przemysłowy zapewnia dwa rodzaje praw: tzw. „pozytywne” – polegające na możliwości wyłącznego korzystania z wzoru przemysłowego w sposób zarobkowy lub zawodowy na danym terenie; „negatywne” – polegające na możliwości zakazywania wszelkim osobom trzecim wytwarzania, oferowania, wprowadzania do obrotu, importu, eksportu lub używania wytworu, w którym wzór jest zawarty, bądź zastosowania, jak też składowania takiego wytworu dla takich celów.

Czy każdy wzór można ochronić, by inni nie mogli go powielić?

Każdy wzór przemysłowy spełniający przesłanki rejestrowalności, posiadający cechę nowości i indywidualnego charakteru, a którego wykorzystywanie nie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami, może być przedmiotem ochrony na gruncie ustawy Prawo własności przemysłowej. Należy pamiętać, że ustawa wyraźnie definiuje, czym jest wzór przemysłowy, jak też co można uznać za wytwór (postać którego jest wzorem przemysłowym).

Czym się różni wzór przemysłowy od znaku towarowego?

Różnic pomiędzy znakami towarowymi a wzorami przemysłowymi jest całkiem sporo. Inne są zakresy ich ochrony przed naruszeniami, inne okresy ich ochrony, jak też różne wymogi ich rejestrowalności. Inny jest również odbiorca, pod kątem którego oceniane są potencjalne naruszenia. Istotną odmiennością wzoru przemysłowego w stosunku do znaku towarowego jest natomiast brak obowiązku jego używania.

Należy jednak zauważyć, że w szeregu przypadków ta sama postać produktu może być chroniona zarówno jako znak towarowy, jak też jako wzór przemysłowy.

Czym się różni wzór przemysłowy od użytkowego?

O ile wzór przemysłowy chroni zewnętrzną postać produktu (cechy estetyczne), o tyle wzór użytkowy – w stosunku do którego również wymagana jest cecha nowości – chroni użyteczność rozwiązań o charakterze technicznym, które mogą dotyczyć kształtu, budowy lub zestawienia przedmiotu o trwałej postaci. Wzór użytkowy ocenia się zatem pod kątem jego użyteczności, praktycznego znaczenia przy wytwarzaniu lub korzystaniu danego produktu. Możliwe jest, że ten sam produkt realizuje wzór użytkowy, z kolei jego postać stanowi wzór przemysłowy. Przenikanie się poszczególnych praw jest zatem bardzo powszechne.

Z jakimi kosztami wiąże się zastrzeżenie wzoru przemysłowego?

Koszty rejestracji wzoru przemysłowego są różne, w zależności od wybranego systemu ochrony. Możliwe jest bowiem ubieganie się o ochronę: krajową, wspólnotową (obejmującą kraje UE), bądź też międzynarodową. Kalkulacja kosztów zgłoszenia oraz utrzymywania ochrony w każdym z tych systemów jest inna.

Gdzie i jak chronić wzory przemysłowe?

Jak już mówiłam, decyzja o tym gdzie i w jakiej postaci chronić wzór przemysłowy (ew. jego odmiany) powinna być poprzedzona analizą szeregu czynników powiązanych stricte z obszarem, charakterem oraz planami działalności konkretnego przedsiębiorcy. Nie istnieje jedna, i mająca zastosowanie w każdym przypadku, recepta na skuteczną ochronę wzoru przemysłowego.

Jakie są konsekwencje braku ochrony?

Konsekwencje braku ochrony wzoru przemysłowego, szczególnie takiego, który odnosi sukces rynkowy, mogą być bardzo dotkliwe, zarówno w sferze wartości samego wzoru, firmy go wdrażającej, jak też ewentualnych strat o charakterze finansowym. Nie zapominajmy, że jako prawo majątkowe, prawo z rejestracji wzoru przemysłowego może stanowić przedmiot obrotu, stanowiąc cenny składnik przedsiębiorstwa. Brak ochrony konkretnych rozwiązań powoduje, że dana, ujawniona koncepcja wchodzi do domeny publicznej, stając się „idea” którą można niemal dowolnie powielać i eksploatować.

Istnieją co prawda inne instrumenty służące ochronie przed pasożytniczym naśladownictwem, te jednak podlegają specyficznym regułom i nie zawsze prowadzą do pożądanego celu, w tym – do wyeliminowania nieuczciwego postępowania konkurenta. Warto zatem, również prewencyjnie i profilaktycznie zawczasu zadbać o swoje prawa.

Dziękuję za rozmowę

***

Nowe wzory przemysłowe pojawiają się na rynku niemal każdego dnia. Wzór przemysłowy podnosi wartość produktu i decyduje o jego atrakcyjności. Może zdarzyć się tak, że dobry wzór przemysłowy może być najbardziej istotnym atutem decydującym o sprzedaży produktu. Dlatego też jego ochrona powinna stanowić bardzo istotny element strategii marketingowej każdego producenta.

Dobra ochrona wzoru przemysłowego to jedna ze strategii w relacjach z konkurencją, warto wiedzieć, jak to narzędzie wykorzystać najbardziej efektywnie dla własnej firmy i jej produktów, by nie pozwolić konkurencji na wprowadzanie identycznych lub bardzo podobnych do naszych produktów, czy ich opakowań.

Z poczucia społecznej odpowiedzialności, Kancelaria JWP stworzyła Program Edukacyjny "Masz pomysł? Masz patent. Masz zysk!". Skierowany głównie do przedstawicieli sektora Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

Celem Programu jest upowszechnienie wiedzy na temat skutecznej ochrony własności intelektualnej i przemysłowej jako narzędzia wzmacniania pozycji rynkowej firmy i jej produktów.

Program edukacyjny "Masz pomysł? Masz patent. Masz zysk!" jest realizowany przez Kancelarię JWP pro publico bono.

Więcej na stronie www.jwp.pl/program

Elżbieta Brzozowska